

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Bruno Mistiaen
Titel	Jezus is een aap!
Jaar	2013
Uitvoering	

Copyright (C) 2013 by Bruno Mistiaen

BRUNO MISTIAEN

JEZUS IS EEN AAP!

Personages

Martin

Lennert

Dora

Stella

John

Bertje

I

Martin en Lennert omhelzen elkaar. In een hoek staat Lennerts reiskoffer.

MARTIN

Zijn er geen overheidssubsidies meer voor toneel? Goed dan maak je toch toneel zonder subsidies? Jij gaat je bek niet houden omdat je eventjes geen centen krijgt, Lennert. Jij doet je werk uit artistieke noodzaak. Jij laat je niet muilkorven door een foute overheid. De situatie is sowieso maar tijdelijk. Ik geef het je op een blaadje, we gaan zo hard campagne voeren, Lennert, dat we hen bij de volgende verkiezingen terug naar de spleten en holen jagen van waaruit ze gekropen zijn. En dan wordt alles weer zoals voorheen.

LENNERT

Het is niet enkel dat. Ik ben een ouder wordende toneelspeler, Martin.

MARTIN

Ze zullen nog komen smeken om je te mogen subsidiëren.

LENNERT

Ik vind geen geschikt toneelgezelschap meer.

MARTIN

Wat jij op dit moment nodig hebt, is zelfvertrouwen.

LENNERT

Het is meedoen of in de vergetelheid geraken. Ik ben in de vergetelheid aan het geraken, Martin.

MARTIN

Toneel dat zichzelf serieus neemt, koestert zijn ouder wordende toneelspelers.

LENNERT

Dank je, Martin. Je spreekt in leuzen, Martin.

MARTIN

Bovendien ben je helemaal niet oud. Ik ben niet oud. We staan op de piek van ons kunnen. We hebben een berg ervaring.

LENNERT

Je leeft met me mee.

MARTIN

Ik leef niet met je mee, ik meen wat ik zeg.

LENNERT

Martin, ik beland in de goot.

MARTIN

Ach welnee, komkom. Waar is het vuur van vroeger, Lennert?

LENNERT

Jij hebt gemakkelijk praten, jij hebt al dit hier. Jij hebt werk.

MARTIN

Dit huis? Mijn baan? Vergeet het. Het huis is van Dora. En wat de baan betreft, zitten jij en ik in hetzelfde schuitje. Frankie roept me naar zijn kantoor. Ga zitten, Martin. Frankie kijkt me recht in mijn ogen.

Dora op, dekt de tafel.

DORA

speelt Frankie Ik heb het licht gezien.

MARTIN

Is het licht in de wc dan blijven branden, Frankie?

DORA

Het licht, Martin. Het Licht.

MARTIN

Frankie, uitgerekend Frankie. Herinner je je Frankie nog? Maar natuurlijk herinner je je Frankie nog. Berlijn! We zijn nog in Frankie zijn auto naar Berlijn

gereden om getuige te zijn van de val van de Muur. Dat waren tijden! Dora, dit is mijn oude vriend Lennert.

DORA

Maar Lennert en ik kennen elkaar al jaren.

MARTIN

Jullie kennen elkaar?

LENNERT

Ik geloof dat we elkaar eens een keertje ontmoet hebben.

DORA

Zeg maar een one-night stand.

MARTIN

Jullie beiden? Hoe is het mogelijk! Wat een ongelooflijk toeval.

LENNERT

Een samenloop van omstandigheden.

DORA

Helaas is het daarbij gebelev.

MARTIN

Helaas voor jullie, gelukkig voor mij.

DORA

Het had misschien nog wel iets kunnen worden tussen mij en Lennert.

LENNERT

Dat is aardig van je, Dora. Maar als we voor elkaar waren voorbestemd geweest, dan hadden we wel de moeite gedaan om elkaar weer op te zoeken.

DORA

Ach, je weet hoe dat ging, in die tijd. We waren jong. Het leven was een kolkende stroom.

LENNERT

Of we hadden elkaar per toeval weer teruggevonden, op een concert, in een luchthaven, op een oudejaarsnacht in New York...

DORA

Dat vind ik erg romantisch gevonden van je, Lennert.

LENNERT

In werkelijkheid, Dora, vermoed ik dat jij die nacht, fijngevoelig als je bent, een bij mijzelf op dat moment nog onbewuste innerlijke stroming hebt aangevoeld. Ik ben sindsdien namelijk overgehield naar de andere zijde. Dora, Martin, ik ben gay geworden.

DORA

Dus ik heb op één nacht van een man een nicht gemaakt? Wat is er mis met me?

LENNERT

Niets, Dora, je was een pracht van een vrouw en dat ben je nog steeds, dat weet je best.

MARTIN

Maar Lennert! Wie had dat kunnen denken toen we twintig waren? Jij, homo! Leuk! Nu ja, als ik heel eerlijk ben, moet ik zeggen, ik heb het toch ook altijd wel een beetje in je gezien.

DORA

En ben je al lang uit de kast?

LENNERT

Ik zal wel tot het soort heren behoren dat zich pas op rijpere leeftijd bewust wordt van zijn ware aard.

DORA

Blijf toch alsjeblief middageten, Lennert. Eet je vlees? We hebben kip.

LENNERT

Graag, Dora.

MARTIN

Onze Frankie heeft dus het Licht gezien. Uitgerekend Frankie, Frankie van de partij, Frankie met wie ik twintig jaar aan de weg getimmerd heb bij Gebouwen, Frankie – hij opgeklommen tot directeur en ik tot adjunct-directeur, maar er was tussen ons geen protocol, we waren twee handen op één buik – heeft de ratio vaarwel gezegd. We gingen samen op stap. Weet je wat er was tussen mij en Frankie? Liefde. We zijn nog samen naar Canada gegaan om op wilde zalm te vissen. Diezelfde Frankie met wie ik in de uitgestrekte bossen van Canada me in één klein tentje heb uitgestrekt op een zelfopblazend matrasje, zegt mij met uitgestreken gezicht dat hij het licht heeft gezien. Het Licht. En dat is nog niet alles. Hij zegt nog meer.

DORA

Open jezelf voor de Blijde Boodschap.

MARTIN

Ik moet mezelf openen voor zijn Blijde Boodschap. Fuck! Ik staar naar Frankie zijn gezicht en ik probeer er iets ironisch in te ontdekken. Lennert, jij als toneelspeler, hoe duid je ironie aan met je gezicht?

LENNERT

Je steekt je tong in je wang.

MARTIN

Frankie steekt zijn tong niet in zijn wang. Ik geloof hem geen seconde. Opeens weet ik wat er aan de hand is. De huichelaar heeft zijn huig naar de wind gezet.

LENNERT

Zijn huik.

DORA

Martin, er is een verschuiving opgetreden in de maatschappelijke prioriteiten.

MARTIN

Zegt Frankie.

DORA

Jezus is weer in zwang. Het is onze taak, Martin, om mee zijn boodschap uit te dragen.

MARTIN

Ik ben een fucking architect, Frankie. Wat wil je dat ik doe? Wil je dat ik hosties door de specie meng?

DORA

Wees architect, geïnspireerd door de boodschap van Jezus. *Dora af.*

MARTIN

Dat zegt mijn boezemvriend en rechtstreeks superieur Frankie me zonder blikken of blozen recht in het gezicht. Martin, hang een kruisbeeld in je kantoor, Martin, voeg je uiterlijk naar de normen zelfs wanneer je diep in je hart nog twijfelt. Martin, het licht komt van bovenaf en dringt soms pas langzaam tot de diepere lagen door. Martin, ga vanaf nu op zondag naar de kerk.

LENNERT

Het licht komt van bovenaf en dringt soms pas langzaam tot de diepere lagen door?

MARTIN

In één nacht van humanist en agnost tot kusser van de aars van Jezus, mijn beste vriend, maar helaas ook hiërarchisch meerdere Frankie. Het bloed schiet me naar het hoofd wanneer hij zo op mij, zijn oude makker, inbazelt. Hij zit daar in de fauteuil van zijn kantoor, achterover, enkel op de knie, sigaartje tussen de vingers, glaasje port binnen handbereik, hij ziet er niet anders uit dan anders, open kraag, corduroy broek, duikershorloge, skivakantiebruin, tochtlatten, snor. Je maakt een grapje, Frankie, je neemt me in de maling.

LENNERT

Maar hij neemt je niet in de maling.

MARTIN

Het is een catastrofe.

LENNERT

Ik herinner me nog dat jouw Frankie en ik op een gegeven moment in Berlijn, bij de val van de Muur, naast elkaar stonden uit te kijken over de jubelende menigte en dat we over onze gevoelens praatten in verband met de historische gebeurtenis waarvan we getuige waren. We waren het erover eens dat we allebei niets voelden, totaal niets.

MARTIN

Ik ben jarenlang bevriend geweest met een cynicus.

LENNERT

Je bent geen cynicus omdat je niets voelt bij een uitzinnige menigte.

MARTIN

Frankie is een cynicus pur sang. In zijn kantoor, boven zijn hoofd, op de plek waar voorheen, ingekaderd, zijn diploma hing, hangt nu, horreur, een crucifix. Als in een fucking nachtmerrie, Lennert, de naakte man op zijn balk getimmerd. Ik staar naar zijn fucking porno. Frankie volgt mijn blik. Wij zijn een overheidsdienst, Frankie. We beheren gebouwen in opdracht van een democratisch verkozen overheid, Martin. Het maakt ons niet uit wat er gedacht wordt binnen de gebouwen die we beheren.

LENNERT

En daar ben jij het niet mee eens.

MARTIN

Ik timmer je rotkop tot moes, Frankie, als het mij niet meer mag uitmaken wat er gedacht wordt binnen de muren die ik in stand hou. Sorry, Lennert. Ik wou niet roepen. Ik word er ziek van. Mijn hart. Voel. Wat aan te vangen met al die boosheid? Hoe omgaan met al die negatieve gevoelens?

LENNERT

Jij en ik zijn het slachtoffer van een verschuiving van maatschappelijke prioriteiten.

MARTIN

En de zwaarste, de bitterste vernedering moest nog komen. Weet je wie er in mijn plaats tot adjunct-directeur is benoemd? Ik leer misschien beter erom te lachen.

LENNERT

Je vindt wel een andere baan.

MARTIN

Niet op mijn niveau. Niet met dat salaris.

LENNERT

Jij hoeft je in ieder geval geen zorgen te maken over een dak boven je hoofd.

MARTIN

Nog goed dat Dora een baan heeft.

LENNERT

Ik kan de huur niet meer betalen, Martin.

MARTIN

Lennert, in naam van onze vriendschap, dit huis is groot genoeg, blijf hier een paar dagen logeren, länger. Ik ga het even met Dora bespreken. We bedenken wel een oplossing.

Martin af, Stella op met reiskoffer op wieltjes.

STELLA

Hé, ben jij niet inspecteur Sleutel uit Moordcomplot?

LENNERT

Dat heb je goed gezien. Ik heb adjunct-inspecteur Sleutel gespeeld in Moordcomplot.

STELLA

Cool.

LENNERT

speelt Sleutel We hebben hier te maken met een moordcomplot, hoofdinspecteur Slot.

STELLA

Vind de moordenaar en arresteer hem en als dat niet lukt, knal dan random iemand neer.

LENNERT

Ik geloof niet dat dat erin voorkwam.

STELLA

Er werd toch wel vaak random iemand neergeknald.

LENNERT

Het is ook al weer een paar jaar geleden dat het nog op de buis kwam.

STELLA

Ik keek vroeger elke week. Moordcomplot.

LENNERT

Televisiekijken is goed voor je.

STELLA

Leuk dat je dat vindt. Hier in huis zeggen ze net het tegenovergestelde.

LENNERT

Wat vond je zo goed aan Moordcomplot?

STELLA

Dat de flikken steeds weer voor een raadsel stonden dat ze nooit écht konden oplossen.

LENNERT

Eigenlijk was de hele serie een hogere vorm van humor, onbedoeld. De namen alleen al. Sleutel en Slot van Moordcomplot.

STELLA

Ik nam het wel serieus, hoor.

LENNERT

Je vader heeft zeker wel eens gezegd dat hij en ik tijdens onze studies vrienden waren?

STELLA

Mijn vader? Ken jij mijn vader?

LENNERT

Martin.

STELLA

Martin is mijn vader niet. Ik ben het liefje van de zoon, John. Zo komt het dat ik hier rondloop. Ik heet Stella. Stella van John.

LENNERT

Dag Stella. Ik heet niet Sleutel van Moordcomplot maar Lennert, van mezelf.

STELLA

Speel je nog in andere films, Lennert?

LENNERT

Moordcomplot was de laatste. En het was maar televisie. Ik ben eigenlijk toneelspeler.

STELLA

Wat is moeilijker, toneelspelen of in een film spelen?

LENNERT

Beide zijn even moeilijk.

STELLA

Ik zou dolgraag actrice worden.

LENNERT

Wil je mijn advies, Stella? Ik kan niet zeggen, je bent niet mooi genoeg, want je bent mooi. Ik kan niet zeggen, je kunt niet spelen, want ik heb je nog niet zien spelen. Ik kan alleen maar zeggen, actrice, nee, niet doen.

STELLA

Oei.

LENNERT

Het sop is de kool niet waard. Je oogst succes met andermans gedachtegoed. Je schittert met van buiten geleerde zinnnetjes. Er komt een dag dat je denkt, dit had ik zelf kunnen bedenken, of dat voel ik aan tot in mijn diepste vezels. Die dag ben je verloren. Hoezeer je ook je best doet om er nederig uit te zien, je wordt in je hart steeds dommer en verwaander. Je neemt jezelf serieus als denker en als kunstenaar terwijl je alleen maar een aangeklede aap bent die de bevolking vermaakt met zijn fratsen. Vroeg of laat barst die kruik.

STELLA

Dus het is nogal uitzichtloos?

LENNERT

Het is aardedonker.

STELLA

Misschien heb je er zelf teveel van verwacht.

LENNERT

Ik zit met de scherven, Stella. Ik heb gedacht, ik spring van een brug. Ik had mijn brug al uitgekozen, een voetgangersbrug over een spoorweg. Ik ga naar die brug. Ik wacht tot er een trein aankomt. Er komt een trein aan. Juist op dat moment moet ik aan Martin denken.

STELLA

En daarom ben je hier. Je denkt dat Martin je kan helpen.

LENNERT

Als je eens wist hoe weinig zelfrespect ik al had en hoeveel er van dat zelfrespect nog over is nu ik hier kom aankloppen met mijn koffertje om onderdak te vragen.

STELLA

Martin is zelf een sukkel.

LENNERT

En dan blijkt die Dora hier te wonen. Ik ken haar niet zo goed, maar meteen schiet de gedachte door mijn hoofd, de smerige gedachte, de typische toneelspelersgedachte dat als ik die Dora van Martin kan afpakken, die Dora met haar mooie huis, ik dan meteen onder dak ben.

STELLA

Wel niet zo slim om dat allemaal aan mij te zeggen.

LENNERT

Waarom niet?

STELLA

Ik zou het bijvoorbeeld kunnen verklappen.

LENNERT

Dat is niks voor jou.

STELLA

Hoe weet je dat?

LENNERT

Ik zie dat.

STELLA

Hoe zie je dat?

LENNERT

In je ogen.

STELLA

Wat zie je nog meer in mijn ogen, Lennert?

LENNERT

Ik heb tegen Martin gezegd dat ik gay ben zodat hij geen argwaan koestert.

STELLA

En meedoen aan een pornofilm? Zou dat iets voor me zijn? Ik word graag bepoteld. Schaamte ken ik niet.

LENNERT

Als je maar geen toneelspeelster wordt.

STELLA

Denk je dat ik voldoende in huis heb?

LENNERT

Daar kan ik niks over zeggen. Ik zou je eerst moeten testen.

STELLA

Okee, maar niet nu.

Martin op met enkele dvd-doosjes in de hand.

MARTIN

Stella, mag ik vragen wat dit is?

STELLA

Dvd-doosjes.

MARTIN

Zombie Apocalypse, I walk with a zombie, I was a teenage zombie. Ik wil dit niet in mijn huis, Stella.

STELLA

Okee, geen probleem.

MARTIN

Begrijp je waarom ik dit niet in huis wil?

STELLA

Je hebt er een hekel aan.

MARTIN

Het is propaganda. De zombies zijn eigenlijk de moslims. Met dit soort films stoomt Hollywood ons klaar voor het volgende wereldconflict.

LENNERT

En daar steek jij een stokje voor.

MARTIN

Ik tracht in mijn eigen kring de schade te beperken. Mag ik? Mocht een vader in de jaren '30 zijn kinderen verbieden om nazi-propaganda in huis te halen?

LENNERT

De remedie is volgens mij erger dan de kwaal.

MARTIN

Ik verbied niks. Ik wil dit vergif gewoon niet in mijn huis. Ik wil ook niet dat hier iemand genetisch gemanipuleerde broccoli binnen brengt. Heb ik dat verdomde recht? Ik dacht van wel. Kan ik het helpen wanneer ze het ergens anders eten?

Neen.

STELLA

John en ik gaan uit elkaar.

MARTIN

Daar weet ik helemaal niets van.

STELLA

Dat kun jij nog niet weten, het is vannacht beslist.

MARTIN

John gooit jou er niet uit, Stella. Jij hebt het volste recht om hier te zijn.

STELLA

Ik heb zelf beslist om weg te gaan.

MARTIN

Het zou stom zijn om wat gekibbel te laten escaleren tot een breuk.

STELLA

Ik werd vannacht wakker. Ik keek naar John hoe hij lag te slapen en opeens dacht ik, fuck John, het is gedaan. Ik heb hem wakker gemaakt en ik heb het hem gezegd.

MARTIN

Je bent niet goed wijs. Denk na. Verander van gedachte.

Dora op met een schotel waarop een gebraden kip.

MARTIN

Stella gaat weg, Dora.

DORA

Goed, ga dan weg. Laat ons in de steek. Je weet hoe John is. Ik verwijt jou niets als hij instort maar je had er beter eerst met ons over gepraat. Dan hadden we wel een manier gevonden om het hem te vertellen.

MARTIN

We houden je niet tegen. Maar is het niet al te gemakkelijk om te zeggen, ik ben weg?

LENNERT

Het is soms ook al te gemakkelijk om op een plek te blijven waar je beter weg kunt gaan.

MARTIN

Stella heeft hier een verantwoordelijkheid, Lennert.

LENNERT

Ik ontwaar daar toch iets dubbels. Eerst zeg je, okee, ga maar weg. En meteen daarop zeg je, ga niet weg, je hebt hier een verantwoordelijkheid. Op mij zou dat een verlamvend effect hebben.

MARTIN

Lennert, alsjeblief, we waarderen je inbreng, maar wacht misschien met kritiek leveren tot je precies weet wat er aan de hand is. Stella maakt zo goed als deel uit van ons gezin, nietwaar Stella?

STELLA

Niet meer.

DORA

Heb je al een idee van waar je naartoe wil gaan, na ons?

STELLA

Ik ga op zoek naar mijn echte vader.

DORA

Naar die ellendeling die jou en je moeder in de steek heeft gelaten toen je nog een baby was?

STELLA

Als ik mijn vader was, zou ik mijn moeder ook in de steek laten.

DORA

Je weet niets van hem af.

STELLA

Ik heb zijn adres.

DORA

Ga je met deze koffer dat hele eind stappen naar de bushalte?

STELLA

Ik moet wel.

DORA

Hij is zwaar.

STELLA

Er zitten wieltjes op.

DORA

Die zullen je niet helpen op de zandweg.

STELLA

Ik sleep hem wel door het zand.

DORA

Wil je dat ik je er heenbreng met de auto?

STELLA

Naar de bushalte?

DORA

Wat je maar wil. Naar de bushalte. Naar de stad. Naar het adres van je vader.

STELLA

Okee.

DORA

Nu meteen?

STELLA

Okee.

DORA

Vind je het goed als we dat na het middageten doen? Je kunt hier nog een laatste keer samen met ons eten. Eten moet je sowieso. Daarna breng ik je weg, afgesproken? Goed. Ga nu John even halen. We kunnen aan tafel.

Stella af. Ze gaan aan tafel.

MARTIN

Vergeef ons kip, we weten dat je een puik leventje hebt gehad op de bioboerderij en dat je pijnloos gestorven bent, we hebben extra betaald om in jouw plaats een nieuw kuiken groot te brengen, bedankt, kip, dat je voor ons hebt willen leven en sterven.

LENNERT

Amen.

MARTIN

Niks amen, alsjeblief zeg. Dit is geen gebed maar een klein ritueel dat ons weer in harmonie moet brengen met de door de koelbloedige moord op deze kip verstoorde kosmische orde. *lacht* Niet dat we daar écht in geloven, het spreekt vanzelf dat het onzin is, maar rituelen zijn gewoon fun.

LENNERT

Martin.

MARTIN

Lennert.

LENNERT

Fun?

MARTIN

Waar is je gevoel voor humor gebleven, Lennert.

LENNERT

Ik weet niet waar mijn gevoel voor humor gebleven is, Martin.

MARTIN

Kijk, we vallen allemaal onbewust ten prooi aan de verleidingen van magisch denken en bijgeloof, dat zit in onze genen. Wat ik zeg tegen deze gebraden kip is tegelijk om te lachen en niet om te lachen. Liever af en toe een klein, zelfgekozen ritueeltje waar we uiteraard niet echt in geloven, dan vroeg of laat het slachtoffer worden van iets massiefs en verpletterends als bijvoorbeeld een religie. Liever met de ogen open iets lagere dan iets hogers met de ogen dicht. Je hoeft daar niet meteen op te antwoorden. Ik geef het je mee, denk er maar eens over na. Wat zeg jij, Dora.

DORA

Je komt op een raar moment, Lennert. Er waait hier een frisse wind. Jouw aanwezigheid is als de kers op de taart van de verandering. Gisteren roept dokter Vermeersch me bij zich.

MARTIN

Dokter Vermeersch is de eigenaar van de kliniek waar Dora werkt.

DORA

Dora, zegt hij, er zijn hier vijf zusters.

MARTIN

Dokter Vermeersch noemt zijn vrouwelijke verplegers zusters en zijn mannelijke verplegers broeders. *lacht, slaat Lennert op de schouder* Kun je je voorstellen?

DORA

En vier van hen, zegt hij, zie ik regelmatig in de nieuwe bidruimte van de kliniek. Jou niet. Maar dokter, zeg ik, ik ben niet gelovig. Cliënten, zuster...

MARTIN

Dokter Vermeersch noemt zijn patiënten cliënten.

DORA

Cliënten, zuster, die dagelijks een uurtje in de bidruimte doorbrengen, reageren beter op de therapie. Het personeel moet dat aanmoedigen. Dat een van de

zusters daar niet aan meedoet, springt in het oog. Knielen, een kwartiertje de ogen sluiten en de handen vouwen volstaat. Je hoeft niet werkelijk te geloven.

MARTIN

Begrijp je nu wat ik bedoel met iets massiefs en verpletterends als een religie, Lennert? Jullie toneelspelers stonden tot voor kort misschien niet helemaal in de realiteit want jullie leefden in de imaginaire wereld van het toneel. De realiteit, Lennert, is soms erger dan een hallucinatie.

DORA

Ik heb geweigerd.

MARTIN

Dat is je volste recht. Je hebt een vast contract, Vermeersch kan je niet aan de deur zetten.

DORA

Ik heb ontslag genomen.

MARTIN

Je hebt ontslag genomen bij dokter Vermeersch?

DORA

Net zoals jij bij Gebouwen, Martin. Ze kunnen ons niet dwingen. We buigen het hoofd niet.

MARTIN

Hola. We moeten dat hoofd ook wel boven water houden.

DORA

Dit is wat we gaan doen. We gaan low-profile leven, we bemoeien ons met niemand, we proberen domweg gelukkig te worden. Hoe we aan centen komen, zien we nog wel. We wonen in een schitterend huis. Er is nog wat spaargeld. Als het echt moet, kan ik altijd wel ergens weer aan de slag. Ik ben eigenlijk wel fier, Martin, op ons en op wat we samen doormaken omwille van onze principes.

MARTIN

Ja, goed, maar ik zit met de vraag of je, in deze omstandigheden, niet gewoon wat water in de wijn had kunnen doen. Zieken verzorgen, leed helen, dokters helpen, dat is toch ook iets om fier op te zijn.

DORA

Maar Jézus. En kniélen. *lacht* Ik ken een Spanjaard die zo heet. Voor hem heb ik wel eens geknield. Jezus Conejo uit Tarragona. Zo heet als een konijn. *lacht* Ik ken een Spanjaard die zo heet is als een konijn.

MARTIN

tegen Lennert Weet je wie ze bij Gebouwen in mijn plaats als adjunct-directeur hebben aangesteld?

LENNERT

Neen.

MARTIN

Bertje.

LENNERT

Ah.

DORA

Bertje van Gebouwen.

LENNERT

Ik denk niet dat ik hem ken.

MARTIN

Bertje de fucking klusjesman van Gebouwen. Adjunct-directeur in mijn plaats. Een ingenieursdiploma was opeens niet meer nodig, geloven in Jezus volstond. Wat denken ze dat hij gaat doen? Op zijn paternoster de stabiliteit berekenen? Met gebed de muren stutten?

Stella op.

STELLA

John is nog niet terug.

Verstomming.

DORA

Hoezo, is John dan weggegaan?

STELLA

Vannacht.

MARTIN

John is vannacht het huis uit gegaan en nog steeds niet terug?

STELLA

Hij moest frisse lucht hebben.

MARTIN

Hoe laat was het toen?

STELLA

Ik weet het niet. Vier uur, halfvijf?

MARTIN

John doolt al sinds halfvijf vannacht buiten rond!

DORA

Heeft hij gezegd waar hij naartoe ging?

STELLA

Gewoon wat rondlopen om tot rust te komen.

DORA

Shit.

MARTIN

John is vermist.

LENNERT

Wat is het probleem? Kan John de weg naar huis niet in zijn eentje terugvinden?

DORA

Dat hangt ervan af in welke toestand hij is na wat Stella hem gezegd heeft.

Soms geraakt onze John een beetje in de war en dan verdwaalt hij gemakkelijk.

LENNERT

Zullen we hem in dat geval dan maar gaan zoeken?

MARTIN

Onmogelijk.

DORA

Als hij zo is, wordt John net een snelwandelaar.

MARTIN

Hij blijft uren doorhossen.

DORA

Hij kan intussen overal zijn.

MARTIN

We moeten hem laten opsporen met een helikopter.

John op, chaotisch, in smerige kleren, met plastic zak waarin een dode haas.

JOHN

Ouders, ik heb een haasje meegebracht van de snelwegberm. *Hij legt de haas op tafel.* Hij stinkt een beetje maar hij is nog heel. Dat is het voornaamste. Dat hij nog heel is. Ouders, vandaag was het leven een... explosie, maar straks kruipen de seconden opnieuw voorbij als naakte slakken. Vandaag. Dat ene korte moment – vandaag. Zoals een komeet in de buurt van de zon, zullen we een bocht maken en opnieuw voor duizend jaar het koude niets in geslingerd worden. Ouders. Luister. Iets verscheurt me hier. *Slaat op zijn borst.* En hier. *Slaat op zijn hoofd.* Moeder, ik bied je mijn arm.

DORA

Niet schrikken, Lennert.

MARTIN

Het lijkt op het eerste gezicht misschien een beetje barbaars maar dat is het niet.

DORA

We geven hem een aderlating.

MARTIN

Een aderlating is het enige dat John weer rustig maakt.

DORA

Behalve pillen dan.

MARTIN

Maar pillen geven we niet graag. In feite is het aderslaten een eeuwenoude, natuurlijke methode en helemaal niet gevaarlijk.

DORA

Een mens kan gemakkelijk een paar kopjes bloed missen.

Dora tapt met een holle naald Johns bloed af in een glas.

JOHN

Ouders, auto's breng ik tot stilstand met een gebaar. Met mijn blik doe ik hun motoren afslaan. Een stroomkabel met duizenden volt raak ik aan zonder dat ik neergebliksemd word. Kleine voorwerpen schuif ik met de kracht van mijn geest over de tafel. Deze haas wek ik weer tot leven met mijn eigen bloed.

Hij besprenkelt de haas met zijn bloed.

MARTIN

Neem dat van die stroomkabel maar met een korrel zout.

DORA

Martin, we kennen dit liedje, we zingen het mee.

JOHN

De haas is dood. Leve de haas.

DORA

/martin De haas is dood, leve de haas.

JOHN

De haas is levend. Dood aan de haas. Sterf, sterf, sterf. De haas is dood. *Hij snijdt de haas de keel over.* Geslacht! Nageslacht! Door het naslachten van deze haas breng ik een verzoening tot stand tussen dit huis en de kosmische orde.

Hij houdt het hazenhoofd aan de oren in de hoogte. Opgeslacht! Neergeslacht!

Heengeslacht! Weergeslacht!

DORA

Zolang je daarna maar je handen wast, John.

JOHN

Handen hoeven niet zo vaak gewassen te worden. Handen houden zichzelf schoon.

John gaat naast Lennert aan tafel zitten en staart hem aan.

LENNERT

Dag John.

JOHN

Ik ken jou.

STELLA

Het is adjunct-inspecteur Sleutel uit Moordcomplot.

JOHN

slaat zijn handen voor zijn gezicht Moordcomplot! Moordcomplot!

LENNERT

Iemand zou hem nu moeten zeggen dat ik maar een toneelspeler ben.

JOHN

Toneelspeler! Toneelspeler!

LENNERT

Niet in de figuurlijke zin. Beroepstoneel.

JOHN

Ouders, ik heb nagedacht. Op deze manier gaat het niet vooruit. We moeten het roer omgooien. We hebben geld nodig, veel geld. Jij Martin, jij bent ingenieur, vind iets uit en neem daar een patent op. Iets goedkoops en degelijks waar een markt voor is. Iets dat we in massa kunnen produceren.

MARTIN

Uitvinderij is niet mijn branche, John. Ik ben ingenieur-architect. Ik doe stabiliteitsberekeningen.

JOHN

Vind dan iets uit op het vlak van de stabiliteitsberekening.

MARTIN

Het meeste op dat vlak is al uitgevonden.

JOHN

Ik breek me het hoofd om je te helpen. En wat krijg ik terug? Jullie zitten daar als zoutzakken. Ik verspil mijn adem aan jullie.

LENNERT

Mag ik even, John? Niet schrikken.

Lennert legt zijn hand in Johns nek. John krimpt ineen, wil rechtspringen, zakt weer neer op zijn stoel. Hij lijkt rustiger te worden.

LENNERT

Stress, de stoppen die doorschieten. En dan iets heel eenvoudig en geruststellends als iemand die even zijn hand op je legt, ja, het kan wonderen doen.

JOHN

rustiger nu Ouders, ik ben vandaag een kerk binnengestapt. De mis was aan de gang. Iedereen zat te bidden. Overal hing stinkende rook. De priester liep heen en weer in een groene jurk met gouden testikels. Ik bedoel gouden stiksels. Het orgel dreunde en opeens zingen de mensen allemaal tegelijk een machtige song, ik krijg er nog steeds kippenvel van *zingt* Mijn herder zijt gij o mijn Heer, aan niets ontbreekt het mij. *spreekt* Het geeft me als een mokerslag. Ik zit daar met de tranen in mijn ogen. Maar toen dacht ik aan jullie. *zingt* Ik vrees nu geen gevaren meer want gij staat m'altijd bij. *spreekt* En ik werd woedend om het onrecht dat jullie wordt aangedaan. Ouders, wat gebeurd is, is gebeurd. Laat me nog een dag hier blijven om op krachten te komen. Daarna vlucht ik naar het buitenland. Ze zitten achter me aan. Ze komen me halen, ze komen wraak nemen, ze branden dit huis plat, ze knopen jullie op aan het balkon. Want in mijn woede heb ik de waarheid uitgeschreeuwd.

MARTIN

Je hebt in je woede de waarheid uitgeschreeuwd?

JOHN

Ik heb in die kerk de waarheid uitgeschreeuwd.

MARTIN

In die kerk?

JOHN

In die kerk.

MARTIN

De waarheid?

JOHN

De waarheid.

MARTIN

Tijdens de mis?

JOHN

Tijdens de mis.

MARTIN

Je bent beginnen te roepen?

JOHN

De waarheid.

MARTIN

Mensen, dat is niet zo best.

DORA

Maar John, wat voor zin had dat nu?

JOHN

Het had zin want ik was woedend.

MARTIN

En ze hebben je laten gaan? Zo erg kan het niet geweest zijn.

JOHN

Ze zaten achter me aan. Ik ben op het nippertje weggekomen. Maar hij stond in de kerk tussen de menigte. Hij heeft me gezien.

MARTIN

Hij? Wie dan? Jezus?

JOHN

Bertje.

MARTIN

Catastrofe.

DORA

Heeft Bertje je herkend?

JOHN

Hij zwaaide naar me met zijn hand. Dat was toen ik de waarheid nog niet had uitgeschreeuwd. Op dat moment kon ik nog terug. Maar mijn woede kwam al op. Het was hard maar het moest. Wat er verder gebeurde, kon me niet schelen.

DORA

Nu ja, we moeten er maar op vertrouwen dat Bertje zijn mond houdt.

JOHN

Moeder, ik wil nu vierentwintig uur slapen en aan niets denken. Mag ik in het tuinhuisje? Dan kan ik bij de minste onraad de benen nemen.

DORA

Ik heb een beter idee, John. Jij slaapt hier in huis, netjes in je eigen kamer. Als ze je komen halen, doen we dit. *rinkelt met een belletje* Wanneer je dit belletje hoort rinkelen, spring dan snel door het raam en verschuil je in het tuinhuisje. Is dat goed?

MARTIN

Wij hier zullen trachten hen zolang mogelijk tegen te houden.

JOHN

Fuck. Ik ben bang. Mama, jij ellendige hoer, zie je niet hoe bang ik ben.

DORA

En nu naar bed, John. Sta recht. Help me even, Martin.

JOHN

Fuck. Fuck. Fuck.

Martin en Dora brengen John weg.

STELLA

Normaal is hij een aardige jongen. Echt. Grappig en vriendelijk en slim ook. Ik zal hem missen maar ja, ik moet hier weg. Hier is het afgelopen voor mij want het moet vooruit met mijn leven. Ik heb hem ontmoet in de trein. Zo ben ik hier terechtgekomen. Iedereen was meteen reuzevriendelijk tegen me. Ik ben nog één keer naar huis gegaan om mijn moeder te zeggen dat ik niet meer terugkwam. Martin geeft me zakgeld. Dora geeft me kleren. Ik zou beter niet weggaan want ze zijn hier alleen maar goed voor me. Het is niet normaal. Ik voel me hier thuis en toch. Die echte vader heb ik verzonnen om het voor hen minder pijnlijk te maken dat ik wegga. In feite heb ik niemand waar ik naartoe kan, geen baantje, geen huis, niets. Maar ze zullen me niet zomaar laten gaan. Dora belooft nu wel dat ze me met de auto naar de stad brengt, maar je zal zien, ze vindt telkens op het laatste moment wel een reden om het niet te doen. Jij en Dora, fikfik, een goed plan. Ik wil je helpen. Ik doe het soms ook met Martin, fikfik, dat vind ik wel leuk, ik ben zeer promiscue, Dora weet ervan maar ze ziet er geen graten in. Het komt haar goed uit want dan kan ze zelf haar gang gaan. Eigenlijk houden ze me hier zo'n beetje als een huisdier, alhoewel ze luid zouden protesteren als ze zouden horen wat ik nu zeg. Okee dan iets tussen mens en huisdier in. Ik wil maar zeggen, ik weet hoe je Dora moet aanpakken. Ik zal het je zeggen. Geen geneuzel, geen kleffe woordjes, daar trapt ze niet in. Overkill. Je wacht tot je de kans schoon ziet en dan pak je haar koud. Het beste nog van achteren. Kun je goed neuken? *Ze gaat op zijn schoot zitten.*

LENNERT

Lieve Stella, mooie, lieve Stella, ik vrees dat ik van het neuken niet veel meer terechtbreng, het toneelspel heeft in mijn leven de erotiek vervangen.

STELLA

Je hebt beloofd dat je me zou testen, dat komt goed uit, dan kun je tegelijk mooi even oefenen voor Dora.

LENNERT

Ik maakte maar een grapje toen ik dat zei.

STELLA

Het zal moeten, als je van plan bent om hier te blijven. Heb je er al eens bij stilgestaan hoe ellendig je lot wordt in dit huis als je geen seks hebt met Dora? Dan sta je nog onder mij. Dora, Martin, John, Stella, Lennert, een geadopteerde hond.

LENNERT

Martin is mijn vriend. Ik ben te gast in dit huis.

STELLA

Je kunt niet avond na avond de gewezen adjunct-inspecteur Sleutel voor hen spelen.

Dora op.

DORA

Ah. Ja, onze Lennert heeft nog steeds buitengewoon veel charme.

LENNERT

Ga van me af, Stella.

STELLA

Waarom? Ik zit hier goed.

DORA

Ga van hem af, Stella.

STELLA

Ja, goed hoor. Ik schurkte alleen maar wat tegen zijn been.

Dora draait zich om. Stella gaat van Lennert af. Ze port hem in Dora's richting.

DORA

Lennert?

LENNERT

Dora?

DORA

We zijn hier allemaal verrukt over je komst.

LENNERT

Ik ben jullie erg dankbaar.

DORA

John kijkt ontzettend naar je op vanwege die handoplegging waarmee je hem tot bedaren hebt gebracht.

LENNERT

Alsjeblief zeg, het betekende niet veel. Gewoon een handoplegging.

DORA

Voor jou misschien niet. Voor hem wel.

LENNERT

Het handopleggen is een beproefde methode. Ik heb ze vaak toegepast op collega's die aan dezelfde symptomen leden als John.

DORA

En wat mij persoonlijk betreft. Ik weet, Lennert, dat ik destijds voor jou maar een meisje van één nacht was maar ik heb achteraf nog vaak aan je teruggedacht. *lacht* God wat een situatie. Is onze Stella al van je af?

Lennert gaat achter haar staan, kust haar in de hals.

LENNERT

Je was voor mij veel meer dan een meisje van een nacht, Dora.

DORA

Is dat zo? Van hoeveel nachten was ik een meisje?

LENNERT

Na jou heb ik elke vrouw in mijn leven gerekend in millidora.

DORA

Grapjas. Maar ga verder.

LENNERT

Ik stel voor dat we ruim baan maken voor onze liefde.

DORA

Hoe dan?

LENNERT

We ruimen Martin uit de weg. We begraven hem in de tuin.

Martin op met een reiskoffer.

MARTIN

Het hoogstnodige is gepakt.

DORA

Ah. En waar wil je naartoe, Martin?

MARTIN

Naar een plek waar het is zoals vroeger.

DORA

Zoals vroeger?

MARTIN

Toen we nog niet door Jezus op onze nek gezeten werden.

DORA

En waar is die plek?

MARTIN

Amerika.

DORA

Amerika?

MARTIN

Of misschien Canada.

DORA

Of Australië?

MARTIN

Of Australië. Maakt niet uit. We moeten hier weg.

DORA

En dit huis achterlaten dat nog door mijn overgrootvader is gebouwd?

MARTIN

Dora, die mensen komen het platbranden. We worden door een woedende menigte met een strop om onze hals van het balkon gegooid.

DORA

Martin, jij bent toch architect?

MARTIN

Ga verder. Geef de pointe.

DORA

Wat is er aan de hand met je zin voor proportie?

MARTIN

Onderschat dit niet, Dora. We zijn hier niet meer veilig. Ze zijn niet voor rede vatbaar. Geloof leidt tot exces.

DORA

Wij geloven ook in bepaalde zaken en bij ons is er geen sprake van exces.

MARTIN

Als je hun Jezus een vingerknip voor zijn imaginaire neus geeft, slijpen ze hun messen.

DORA

Ik weet zeker dat Bertje zijn mond houdt.

MARTIN

Wat maakt dat je dat zo zeker weet?

DORA

Tussen Bertje en mij bestaat het soort bondgenootschap dat ex-geliefden met elkaar hebben.

MARTIN

En op zo iets vestig jij al je hoop.

DORA

Bertje is altijd loyaal geweest.

MARTIN

Ik weet hoe loyaal Bertje altijd is geweest.

DORA

Bertje heeft voor ons alleen maar goeds gedaan.

MARTIN

Ik weet wat voor goeds Bertje ons gedaan heeft.

DORA

Bertje heeft John onder zijn hoede genomen toen hij die vakantiejob bij Gebouwen deed en door het personeel gepest werd.

MARTIN

tegen Lennert De zoveelste catastrofe. Onze zoon wil opeens bouwvakker spelen. Ik ben ertegen, maar zij denkt dat het tijd wordt dat hij kennismaakt met de realiteit. De realiteit! Hij weet toch altijd alles beter. Met zijn fucking luide stem jaagt hij de kraaien van het dak. Die stem. Ik krijg er oprispingen van. Zijn sloomheid, de manier waarop hij op zijn stoel zit, die ingezakte borst, dat buikje, alles werkt me op de zenuwen. Zijn oren. Heb je al eens in zijn oren gekeken? Heb je gezien wat daar in zit? Wast hij ooit zijn oren?

DORA

Hij en John gelijken op elkaar.

MARTIN

Op zijn leeftijd zat ik bij de roeiploeg van de universiteit. John veeteert. Hij geeft arrogante adviezen. Hij zwerft rond en brengt van alles mee naar huis. Bijvoorbeeld deze stinkende, rotte, walgelijke haas. Keer op keer haalt hij ons problemen op de hals.

LENNERT

Mag ik een suggestie doen? Er bestaan uitstekende medicijnen voor wat hij heeft. En laat hem als het echt nodig is een tijdje opnemen.

DORA

Daar hebben we bewust niet voor gekozen, Lennert. Ik weet wat ze doen in die gekkenhuizen, ik werk er zelf. We hebben gekozen voor de minst gemakkelijke oplossing. En daar hebben we nog geen moment spijt over gehad, nietwaar Martin.

MARTIN

Niet voortdurend. Niet tot op vandaag.

DORA

Ach welnee. Er is vandaag niets ergs gebeurd. Dit alles is een grap. De waarheid verkondigen in de kerk. Dat zijn ze daar intussen wel gewend. Daar lachen ze zelf om. Ze zijn honderd jaar de underdog geweest. Iedereen heeft hen toen de waarheid gezegd. Daar kunnen ze intussen wel tegen.

STELLA

Wil je me nu misschien even wegbrengen met de auto, Dora, zoals je beloofd had?

Bertje op.

DORA

Niet meteen, Stella. Heb je nog even geduld? Je moet maar bedenken dat deze crisis ook een beetje door jou komt. *Dora rinkelt met het belletje.*

DORA

Bertje.

BERTJE

Ik heb op de deur geklopt.

DORA

Dat we hebben dan zeker niet gehoord.

MARTIN

En wanneer er niemand opendoet, komt Bertje ongenood naar binnen.

BERTJE

Ze stond open.

MARTIN

Die dekselse Bertje vindt zijn weg wel in dit huis.

DORA

Luister maar niet naar hem, Bertje. Ben je alleen gekomen?

BERTJE

Ik ben alleen gekomen.

DORA

Ga zitten. Heb je al gegeten? Wil je nog een hap? Wij zijn net klaar.

BERTJE

Op weg naar hier heb ik me het hoofd gebroken over hoe ik u zou aanspreken, mijnheer Martin.

MARTIN

Gewoon, jij, jou, van mens tot mens. Van huidige adjunct-directeur tot voormalige adjunct-directeur.

BERTJE

Dat gaat niet zomaar vanzelf, mijnheer Martin, onze vroegere verhouding speelt nog een rol.

MARTIN

Respect hebben voor conventies is goed, Bertje. Maar ze al te nadrukkelijk respecteren is arrogant. Zeg mij na: hey Martin, alles kits.

BERTJE

Hey, Martin. Alles kits. Vandaag geeft Jezus me de kracht, Martin, om met jou als je gelijke te praten.

MARTIN

Jezus! Die ken ik! *lacht* Hete Jezus uit Tarragona.

BERTJE

Vroeger ging het omgekeerd. Jij sprak. Ik luisterde.

MARTIN

Bij Gebouwen hebben we altijd met je gepraat en naar je geluisterd, Bertje. We waren geïntereiseerd in je mening.

BERTJE

Jij was de directeur.

MARTIN

De adjunct-directeur.

BERTJE

En ik de knecht. Zo was de orde die Jezus had ingesteld.

MARTIN

Ieder naar bekwaamheid, zou ik zeggen.

BERTJE

Vandaag is er een andere orde.

MARTIN

Ik heb je naar je mening gevraagd in verband met die verdwenen tweehonderd zakken cement. En die keer met dat gestolen timmerhout. En de betonmolen. En de bestelwagen.

BERTJE

Doordat je me daarover naar mijn mening vroeg, begreep ik dat Jezus een andere orde wilde.

DORA

Dit is Stella, het liefje van John, Stella, dit is Bertje. En dit is onze goede vriend Lennert, die hier een tijdje verblijft. Lennert is beroemd, je hebt hem vast en zeker al eens gezien op de televisie.

LENNERT

Dag Bertje.

BERTJE

Sorry, Lennert, ik kijk geen televisie.

LENNERT

Ik geef u gelijk. Ik ben ook absoluut geen televisiemens. Ik ben een toneelspeler. Het toneel heeft diepe wortels in de christelijke traditie. Televisie niet. Dat enge flikkerende schermpje met die rare kleuren is vergif voor de geest. De ellende is dat je met acteren voor televisie bekender wordt dan met toneelspelen. Dus accepteer ik noodgedwongen televisiewerk. Het wordt ook beter betaald. In een paar dagen bij televisie verdien je het salaris van een hele maand bij het toneel.

BERTJE

wendt zich van hem af Mevrouw Dora.

DORA

Bertje.

BERTJE

Het doet me plezier op deze plek terug te komen, mevrouw Dora. Ik ben hier vroeger zo vaak geweest, tijdens mijn werkuren voor Gebouwen.

DORA

Om klusjes voor ons op te knappen.

BERTJE

Op kosten van Gebouwen. En ik werd telkens weer zo vriendelijk onthaald, een kop koffie, een boterham, een borrel. Iets van dat oude is nog blijven hangen.

DORA

Dit huis is je voor altijd dankbaar, Bertje, omwille van het vele werk dat je erin hebt verricht.

MARTIN

En wat voor werk.

BERTJE

Ik ben dit huis ook dankbaar.

MARTIN

Omwille van het genoegen om hier te mogen hebben werken, werken, werken.

BERTJE

Het is ook zo'n prachtig huis.

MARTIN

Dankzij Dora was het werken hier toch stukken leuker dan op een of andere werf bij Gebouwen, nietwaar Bertje?

DORA

Mijn eigen overgrootvader heeft het ontworpen en gebouwd. Modernisme, heet deze stijl. De gevel, de kamers, de deuren, de ramen, alle dimensies volgen de gulden snede.

MARTIN

Er zijn bewijzen van. *neemt een fotoalbum* Hier, hier. Dit was toen we trouwden. Zoals het er toen uitzag was het goud een beetje van de snede.

DORA

De tuin was een wildernis. Mijn moeder had helaas geen groene vingers. En naar het huis zelf heeft ze ook maar weinig omgekeken. Maar het is mooi geworden. Mede dankzij jou, Bertje.

BERTJE

Respect voel ik en, ja, ontzag, mevrouw Dora, voor hoe mooi het hier geworden is. Ontzag is nog zacht uitgedrukt.

DORA

Zo zacht is ontzag niet uitgedrukt. Of hoor ik daar een zweem van ironie? Dat is nieuw! En zeg toch niet steeds mevrouw Dora. Het klinkt neerbuigend. Zeg Dora.

BERTJE

Dora.

DORA

Bertje.

MARTIN

Laat me gissen naar de reden van je komst. Je brengt ons de groeten over van Frankie en de hele ploeg. Je komt ons geruststellen. Er is bij Gebouwen geen chaos ontstaan na mijn vertrek. Integendeel, alles loopt prima. Jezus behoedt de nieuwe leiding voor misrekening. En jij, jij voelt je thuis in je rol van adjunct-directeur, diplomaloos, op basis van overtuiging. Door Jezus gediplomeerd.

BERTJE

De functie van adjunct-directeur heeft een andere inhoud gekregen, Martin.

MARTIN

Met alle respect, wie doet nu de stabiliteit?

BERTJE

Die wordt geoutsourced.

MARTIN

Geoutsourced! Terwijl alle competentie in huis was. En waarom doet Gebouwen bij het outsourcen geen beroep op me? Ik ben nog steeds op zoek naar werk, Bertje. Waarom houdt Frankie zijn belofte niet? Waarom schuift hij me niets toe? Freelance!

BERTJE

Daar ga ik niet over, Martin.

MARTIN

Ik vroeg niet of jij daarover ging. Opdrachten! Werk! De dagen rijgen zich aaneen. Ik loop tegen de verdomde muren op. Wéét Frankie nog dat ik op zoek ben naar werk? Weet hij nog dat ik besta? Je zult het op de volgende teamvergadering ter sprake brengen. Frankie, Martin bestaat nog, ik heb hem gezien, Martin wil werken. Zeg tegen Frankie dat ik zelfs bereid om lippendienst te bewijzen. Maar geen knieval. Zover wil ik niet gaan. Lippendienst, meer niet. Geloofd zij Jezus Christus met de mond.

BERTJE

Geloofd zij Jezus Christus.

MARTIN

Voel je je een beetje goed in mijn kantoor? Schaam je je niet een beetje? Elke dag opnieuw, wanneer je plaatsneemt aan mijn bureau, zweeft mijn beeld je dan niet voor de ogen? Op het kruisbeeld, dat je tegenover mijn bureau aan de wand van mijn kantoor hebt laten hangen, heeft de gekruisigde daar niet een beetje mijn gezicht? Knaagt dat verdomde geweten van je niet een heel klein beetje?

BERTJE

Ik kom voor iets heel anders, Martin.

DORA

Je komt voor John. Maar John ligt in bed. Hij heeft net een pil genomen. Hij is diep in slaap. Je kunt hem nu niet zien, Bertje.

MARTIN

We zullen hem zeggen dat je hier bent geweest.

Bertje maakt geen aanstalten om weg te gaan.

DORA

Alsjeblief, laten we aan tafel gaan zitten. Wil je wat drinken, Bertje? Een biertje? Een borrel? Een glas water? Stella, loop snel even naar de keuken om een glas water voor Bertje.

Stella snelt naar de keuken, Bertje gaat zitten, Dora gaat bij hem zitten.

DORA

Vertel eens Bertje, hoe gaat het nog met je? Hoe gaat het met Berenice? We hebben jullie voor jullie trouwfeest nog zo een leuk eetservies geschonken. Of ben je dat al vergeten? Jullie waren anders erg blij met dat cadeau.

BERTJE

Dat ben ik niet vergeten, Dora.

DORA

Berenice. Een mooie naam. Ik zou soms ook Berenice willen heten. Nietwaar, Martin? Dora klinkt daarbij vergeleken zo gewoontjes.

MARTIN

Een bijzondere naam. Ik weet nog, toen jullie trouwden, ik zei tegen Dora, Berenice. Bertje en Berenice.

DORA

Een edele naam.

MARTIN

Een naam ook die de ambitie verraadt om hogerop te komen. Berenice. Berenice.

BERTJE

Mijn geliefde Berenice is in oktober vorig jaar overleden.

MARTIN

na een moment van verstomming. Hogerop is ze dus gekomen. *lacht nerveus* Mijn excuses, Bertje. Het zijn de zenuwen. Gecondoleerd. Hogerop is ze gekomen. In de hemel, bedoelde ik.

BERTJE

Ik bid elke dag tot Jezus dat ze bij Hem mag zijn.

MARTIN

Dat je voor haar bidt, zal haar een hart onder de riem steken, bij wie ze ook is.

DORA

Ja, wij geloven niet zo in de hemel en de hel, Bertje.

MARTIN

Maar we voelen wel met je mee.

DORA

Hoe is ze gestorven?

BERTJE

Schielijk, op de Schaapsmarkt.

LENNERT

Ah. Schielijk. Een oud woord, dat bij ons al lang in onbruik is geraakt.

MARTIN

Zeker een van die oude woorden die jullie nog vaak tegenkomen in heilige teksten?

DORA

Wou ze een schaap kopen?

LENNERT

De Schaapsmarkt is een straat bij de Sint Martinuskerk, Dora.

BERTJE

We kwamen uit de kerk. Berenice zeeg plotseling ineem. Het moment daarop gaf ze de geest. Een hartaderbreuk. Jezus had haar bij zich geroepen.

DORA

Het spijt ons, Bertje.

MARTIN

Jezus had dat niet mogen doen.

DORA

Op deze manier je vrouw verliezen is niet leuk. Op elke manier iemand verliezen is niet leuk. Gecondoleerd.

LENNERT

Gecondoleerd.

DORA

Zeg gecondoleerd tegen Bertje, Stella.

STELLA

Gecondoleerd.

DORA

Hebben jullie kinderen?

BERTJE

Jezus heeft ons niet gezegend met kinderen.

MARTIN

Jezus was zeker al van bij het begin van plan haar hartader te breken.

DORA

Ik voel, Bertje, dat jij Berenice erg mist.

Dora neemt Bertjes hand, Bertje maakt zich in een hevige reactie van haar los.

DORA

We mogen elkaars hand toch nog wel aanraken? Jij en ik zijn nog verliefd op elkaar geweest, Bertje.

BERTJE

Dat wat jij liefde noemt, was niet meer dan een welig tierend onkruid.

DORA

Zoals brandnetels en vingerhoedskruid en paardenbloemen?

BERTJE

Het heeft de bodem van onze gevoelens uitgeput en ons hart veranderd in een woestenij.

Dora schiet in de lach.

MARTIN

En niet alleen ons hart werd een woestenij, ook onze zaadballen vielen droog zodat we geen kinderen meer konden krijgen. Kijk eens Bertje, het staat niet eens vast of ik wel John zijn vader ben. Voor mij maakt dat niet uit. Genen, geen genen. Iedereen is welkom. Ik wil maar zeggen, had er dan een geadopteerd.

DORA

Het heeft de bodem van onze gevoelens uitgeput? Wat bedoel je daar eigenlijk mee?

BERTJE

Doordat we verliefd op elkaar zijn geweest zonder respect, Dora.

DORA

Hoe kun je nu verliefd zijn zonder respect?

BERTJE

Door met elkaar naar bed te gaan zonder getrouwd te zijn.

DORA

Er is niets mis met het met elkaar naar bed gaan zonder getrouwd te zijn.

BERTJE

Het is zonde.

DORA

We hebben geluisterd naar de roep van onze lichamen, Bertje.

BERTJE

We hebben gezondigd, Dora. Nogmaals, het spijt me diep. Het is niets persoonlijk. Ik vraag Jezus om vergiffenis. Ik was bereid om met je te trouwen.

DORA

Maar ik was al getrouwd.

MARTIN

Met mij, jouw toenmalige chef.

BERTJE

Ik ben nog steeds bereid met je te trouwen. Jullie huwelijk is niet voor de kerk voltrokken. Het kan gemakkelijk ontbonden worden.

MARTIN

Nu Bertje chef is in plaats van zijn chef, komt hij jou opeisen als deel van de buit, Dora.

DORA

Genieten van elkaar kan geen zonde zijn, Bertje.

BERTJE

De grootste zonde, Dora, is geen respect hebben voor de ander.

DORA

Weet je wat voor mij respect is? Een saluut met de penis is voor mij respect.

BERTJE

Arme Dora.

DORA

O Bertje, je verknoeit onze mooie herinneringen. We hebben het toch goed gehad, samen? Ik denk nog elke dag terug aan onze vrijpartijtjes. Tussen ons was het elke keer Turks Fruit. Bertje, Bertje. Op deze tafel hebben jij en ik nog geneukt als de beesten. *wijst naar de tafel met de dode haas*

BERTJE

Je neemt me in de maling.

DORA

Als ik met Martin vrij, projecteer ik je gezicht op het zijne.

BERTJE

Dat verbied ik je.

DORA

lacht Jij kunt mij dat niet verbieden.

BERTJE

staat recht Deze muren heb ik nog geschilderd. Zijn ze goed geschilderd?

DORA

Ze zijn goed geschilderd.

BERTJE

Ik heb ze voor jou geschilderd. *stamp op de vloer* Deze vloer heb ik nog gladgeschuurd. Is hij goed gladgeschuurd?

DORA

Je hebt hem voor mij gladgeschuurd.

BERTJE

Daar ben ik fier op. Dat wil ik onthouden. Maar ik bid elke dag dat al het overige mag gewist worden uit mijn herinnering.

DORA

En bidden brengt geen zoden aan de dijk. De wellustige beelden uit het verleden blijven maar komen. Kijk, daar ben ik dan weer fier op. Ik voel me vereerd, Bertje. Seks met mij was heerlijk.

BERTJE

Dora, ik kom voor John.

DORA

Ik weet dat je voor John komt.

BERTJE

Ik kom John helpen.

DORA

John is al goed omringd met mensen die hem liefhebben en hem helpen.

BERTJE

John heeft vanmorgen de heilige mis verstoord. Luister naar wat er gebeurd is en oordeel zelf. De kerk zat vol, iedereen bad. Jezus was onder ons, we zongen, we voelden Zijn goddelijke aanwezigheid in onze harten. Ik had John de kerk zien binnen komen en hem gegroet met mijn hand, blij dat hij gekomen was. Maar hij zag me niet. Opeens liep hij naar voren. Hij sprong bovenop het altaar. Met verwrongen gezicht schreeuwde hij een afschuwelijke belediging tot Jezus. Gelukkig speelde het orgel zo luid dat alleen de eerste rij gelovigen hem konden verstaan. Die mensen waren gekrenkt, maar ze hielden zich in. Een paar misdienaars hebben John toen vastgegrepen en hem aan de deur gezet. Maar toen de gelovigen de kerk verlieten, stond John te wachten op de trappen. Voordat iemand kon ingrijpen, brulde hij dezelfde belediging opnieuw en opnieuw, verschillende keren. Iedereen had het verstaan deze keer, mannen, vrouwen, kinderen, onze priester. Een paar mannen verloren hun zelfbeheersing en liepen naar hem toe. Het is mogelijk dat ze John wilden slaan. Maar onze goede priester sprak wijze woorden en bracht hen tot bedaren.

MARTIN

Met verwrongen gezicht. Een afschuwelijke belediging. Had je ons dat maar nooit verteld. Hoe moet het nu verder met ons, nu we weten dat onze zoon in staat is tot zulke vreselijke dingen?

BERTJE

Martin, ik moet John hebben.

MARTIN

John hébben? Móéten? Hébben. Dat is vreemd uitgedrukt.

BERTJE

In de naam van Jezus.

MARTIN

O, Jézus moet John hebben. Maar moet John Jezus hebben?

DORA

Wat was dat voor belediging die John aan het adres van Jezus heeft geschreeuwd?

BERTJE

John heeft Hem een aap genoemd.

MARTIN

Onzin. Onze John noemt niemand een aap. Zelfs een aap noemt hij geen aap. Maar als jij je door John beledigd voelt, mijn welgemeende excuses voor de belediging. Is het zo goed?

BERTJE

Nee, zo is het niet goed.

MARTIN

Jezus is geen aap. Wil je het op een blaadje? Jezus is geen aap!

BERTJE

Het is nog steeds niet goed.

DORA

Los daarvan, Bertje, bij ons mag iedereen Jezus een aap noemen.

BERTJE

Het is hier ook bij ons.

DORA

Kijk eens, Bertje, diep in John zijn hart is het duister. Het broeit daar. Hij heeft het moeilijk met zichzelf. Kortom, hij trapt soms wel eens op een of andere zere teen. Hij weet niet wat hij zegt. Wat doen wij daaraan? Wij hebben geduld met hem. Het is een voorbijgaande fase.

BERTJE

Dat is ook wat onze priester zei toen de gelovigen in hun verontwaardiging John wilden slaan. Laat die man. Die man is ziek. Die man heeft Jezus niet beledigd maar Hem juist gesmeekt om genezing. Dus ja, Martin, niet alleen moet Jezus John hebben, ook John moet Jezus hebben. Dora, ik wil John met

naar de kerk gaan. Ik wil samen met hem bidden dat Jezus hem uit zijn lijden verlost.

MARTIN

Met een versgeslepen slagingsmes. En daarna komt een meute woedende gelovigen nog even ons huis in brand steken en ons tenslotte ook nog even opknopen aan het balkon.

BERTJE

Je hoeft niet bang te zijn. Er overkomt jullie niets. Niemand weet dat ik hier ben. Ik heb aan niemand gezegd dat ik John heb herkend. Dit huis hoeft niet te boeten voor wat de zoon heeft aangericht.

DORA

Wat je nu zegt, stelt ons niet echt gerust, Bertje

BERTJE

Toen John bij Gebouwen een vakantiejob deed, heb ik hem in bescherming genomen tegen het overige personeel. We zijn daardoor vrienden geworden. Wat mij betreft zijn we dat nog steeds. Ik zeg het nog een keer. Ik wil maar één ding, dat John in naam van onze vriendschap samen met mij naar dezelfde kerk en naar hetzelfde altaar gaat waar hij Jezus beledigd heeft en dat hij daar samen met mij tot Jezus bidt en smeekt dat Jezus hem geneest.

MARTIN

Ik geef toe dat je er bijna in slaagt me razend te maken.

BERTJE

Dat gevoel hebben de vijanden van Jezus wel vaker, het heet machteloze woede.

DORA

Kun je John niet gewoon hier vergiffenis schenken en het genezen aan iemand anders overlaten?

BERTJE

Alleen Jezus schenkt vergiffenis, Dora.

MARTIN

Bertje wil onze zoon voor het oog van de gelovige meute door het stof laten kruipen.

DORA

Jezus is een aap. John heeft alleen gezegd wat wij allemaal denken. Heeft hij jullie beledigd? Jij beledigt ons als je John om die reden ziek noemt. Daarmee staan we quitte. Voor jou zijn wij allemaal zieke mensen. Voor ons is Jezus een aap.

MARTIN

De mens stamt af van de aap.

DORA

Luister, Bertje, weet je zeker dat John met je mee zal willen gaan?

BERTJE

John is mijn vriend. Als ik hem uitnodig, gaat hij mee.

DORA

Zweer dat je niets anders wil dan samen met hem bidden om genezing.

BERTJE

Ik zweer het.

DORA

Zweer dat je hem daarna ongedeedd weer laat gaan.

BERTJE

Ik zweer het.

DORA

Ik stel je een compromis voor. Zweer dat je niet écht in Jezus gelooft. Dan laten wij John met je meegaan.

BERTJE

Je zult begrijpen dat ik dat niet kan, want het is niet de waarheid. Ik geloof in Jezus Christus uit het diepste van mijn hart.

DORA

Ik lever mijn zoon niet uit aan iemand die geen symbool van werkelijkheid kan onderscheiden.

BERTJE

Jezus is werkelijkheid.

DORA

Je geloof in Jezus is werkelijkheid. Maar mijn zoon is een mens, je kunt hem aanraken, hij heeft een hart dat klopt, hij heeft bloed dat door zijn aderen stroomt, hij bestaat echt. Bewijs dat je werkelijk Johns vriend bent. Zeg, alleen om mij gerust te stellen, dat je niet in Jezus gelooft. Zodat ik weet dat je geen gek bent die mijn enige zoon van zodra hij de kans krijgt de keel gaat oversnijden. Je hoeft het niet te menen. Lieg. Wie kan liegen, kan zich ook verplaatsen in de geest van iemand die het niet met hem eens is. Ik ben zijn moeder. Alsjeblief, Bertje. Een kleine leugen om mij gerust te stellen.

BERTJE

Ik geloof niet in Jezus... Dit is niet de waarheid.

DORA

Ik geloof niet in Jezus Christus, punt uit. Hou desnoods je vingers gekruist achter je rug.

BERTJE

Ik geloof niet in Jezus Christus.

Martin slaat Bertje neer met een stoel.

MARTIN

tegen Lennert Het al denkend spelen, dat zie je tegenwoordig ook bijna nergens meer.

LENNERT

Martin.

MARTIN

Ritsema, Decorte en dat vrouwtje van hem, Lamers van Discordia, of die man van de boerendrama's, Simons, of Boermans van de Trust met Schwab, de Bernhard- en Tjechov-ensceneerders, wo sind sie gebleben?

LENNERT

Martin.

MARTIN

Het is onze verdomde plicht die mensen weer in het zadel te helpen.

LENNERT

Ik heb een verdomde hekel aan mensen die het woord verdomde gebruiken.

MARTIN

Ik wil maar zeggen, wat het toneel betreft, sta ik aan jouw kant, Lennert.

LENNERT

Hier ligt een mens dood aan onze voeten, Martin.

DORA

Hij is niet dood. Zijn hart klopt nog.

LENNERT

Hij had net aangetoond dat hij voor rede vatbaar is.

MARTIN

Wishfull thinking. Bertje heeft alleen aangetoond wat voor een geslepen bedrieger hij is. Hij zou ons eens te meer een loer gedraaid hebben.

LENNERT

Zelfs een geslepen bedrieger sla je niet zomaar neer.

MARTIN

Ik sla nooit iemand zomaar neer. Hier volgt nog een en ander over Bertje dat je moet weten om al was het maar te kunnen beginnen met het uiten van kritiek, Lennert. Want je weet nog geen fractie van wat Dora en ik over Bertje weten. Het spijt me te moeten melden dat jouw toch zo sympathieke, zo voor rede vatbare, zomaar neergeslagen Bertje, in tegenstelling tot eerdere verklaringen, gedaan uit minzaamheid, al langere tijd op veel vlakken reden tot klagen heeft gegeven, en dat niet alleen hier in huis, maar ook bij Gebouwen. Er was geen luiere klusjesman dan Bertje. Er was geen onbetrouwbaarder ondergeschikte. Er was geen achterbakser employee. Ja, haal je nu je schouders maar op.

LENNERT

Ik haal mijn schouders niet op.

MARTIN

Dat we Bertje ook ontmaskerd hebben als dief zal je misschien méér verontrusten. De betonmolen, het timmerhout, de tweehonderd zakken cement, de nieuwe bestelwagen, de ontelbare meters verdwenen koperen buizen, hij zat achter hun ontvreemding. En Johns vriend is hij niet, niet nu en niet vroeger. John onder zijn hoede nemen was niet meer dan een list van hem om bij zijn bazen in het gevele te komen. Bertje is niet alleen een dief. Hij is een profiteur. Een opportunist. Een bedrieger. Een schooier. Een schurk. Een seksueel zwijn. Een echtbreker. Een smeerlap. We slaan hem laag aan. Wij brengen niet het minste respect voor hem op en we verwachten ook niet van hem dat hij ons respecteert.

STELLA

Je zou me met de auto naar de stad brengen, Dora.

LENNERT

Ja, maar geeft dat ons het recht om hem neer te slaan?

DORA

Bertje is bovendien ook nog een gluiperd die doet alsof hij verliefd is om seksueel aan zijn trekken te komen, maar daarna niet van de seks geniet doordat het moeten doen alsof hij verliefd is zijn plezier bederft. Bertje worstelt met zijn lusten, in plaats van ze spontaan te beleven. Hij veinst zijn genot. Nee, Bertje is alles behalve zuiver op de graat. En jij bent dat ook niet, Lennert.

STELLA

Of toch op zijn minst naar de bushalte.

LENNERT

Wat bedoel je met jij bent dat ook niet?

DORA

Ik breng je met veel plezier tot in de stad, Stellaatje. *Ze neemt een paar bankbiljetten, steekt ze in een enveloppe, geeft die aan Stella.* Hier heb je wat reisgeld. *Ze pakt de enveloppe weer af.* Je krijgt het straks, anders laat je het hier toch maar rondslingeren en er is een dief in huis. *tegen Lennert* Jij beweert dat je homo bent. Je liegt.

LENNERT

Het was een grap.

DORA

En Martin uit de weg ruimen om ruim baan te maken voor onze liefde, was dat ook een grap?

LENNERT

Mijn vorm van humor, komische overdrijving. Sorry. Ik meende het niet.

MARTIN

Is het beeld dat je van Bertje hebt nu tenminste een beetje kritischer geworden, Lennert?

LENNERT

hint naar adjunct-inspecteur Sleutel De beschuldigingen zijn ernstig. Hebben jullie Bertje ooit op heterdaad betrapt bij een diefstal?

MARTIN

Dat hoefde niet. We wisten met zekerheid dat hij het was doordat alleen hij het kon zijn. Deductie.

LENNERT

Waarom is hij toen niet ontslagen?

MARTIN

Frankie hield hem de hand boven het hoofd. Hem de deur uittrappen had de rust onder het personeel verstoord. Een staking was ons duurder te staan gekomen dan hem zijn gang te laten gaan en ons verlies te slikken.

LENNERT

Hij perste jullie af.

MARTIN

Hij perste Gebouwen af.

LENNERT

En Gebouwen liet zich afpersen. Hoe lang heeft dit geduurd?

MARTIN

Lang. Bertje was wel zo slim om alleen af en toe en met mate iets te stelen.

LENNERT

Met mate? Tweehonderd zakken cement? Een betonmolen? Een bestelwagen?

MARTIN

Hij behield niets voor zichzelf. Alles ging naar de kerkgemeenschap waarvoor hij propaganda maakte. Waardoor Jezus ook binnen Gebouwen hand over hand

sterker kwam te staan. Het was een vicieuze cirkel. In feite legde hij ons een soort Jezustaks op. We betaalden onze eigen ondergang.

DORA

zet de spulletjes klaar voor een aderlating Hier in huis gapte hij kleingeld uit mijn portemonnee. Vanaf het moment dat ik dat ontdekt had, kon ik alleen nog minachting voor hem opbrengen. Zodra hij de deur uit was, ging ik als een idioot aan het schoonmaken. Zijn spatjes tandpasta op de spiegel van de badkamer. De door zijn hoofd gemaakte deuk in Martins hoofdkussen. Zijn neuskeutels aan de poten van Martins stoel. Zijn sperma op onze tafel. Zijn haar in onze lavabo. Afgeknipte teennagels in onze badmat. Oorsmeer aan onze handdoeken. Gedroogd snot op de mouw van Martins kamerjas. Fluimen op onze stoep. Hij was overal. Ik leefde in een vuilnisbelt van zijn prut, zijn naast de pot gedruppelde urine, zijn baardhaartjes, zijn snorhaartjes, zijn lichaamshaartjes, zijn schaamhaartjes, zijn huidschilfers, zijn uitgeduwde meeëters, zijn zweetdruppels, zijn roos. Het werd een obsessie. Het stonk hier. De muren, de vloer, dit huis, ikzelf stonken. Ik walgde elke dag meer. Hij had ons bezoedeld. Hij stond hier eens op het balkon over de reling gebogen roest weg te schuren voor een schilderbeurt, ik kwam achter hem staan, ik raakte hem aan, dat achterwerk, dat been, ik had die voet maar op te tillen en Bertje kantelde voorover de diepte in. Ik vond de moed niet. Ik was te slap. Hij had mijn wil gebroken. Had ik hem toen maar over de reling gekieperd, dan zaten we nu niet opgescheept met deze ellende.

MARTIN

Lennert, help me even, wil je.

LENNERT

Bij jullie vergeleken is John geestelijk zo gezond als een vis.

Ze hijsen Bertje op een stoel.

DORA

Stella, haal snel een emmer uit de garage.

John op.

JOHN

Ouders, ik heb de bel horen rinkelen maar ik kon niet door het raam springen want ik had me net verplaatst in mijn linkervoet.

DORA

Het geeft niet, jongen. Hij is alleen gekomen. Niemand weet dat hij jou herkend heeft. We lossen het anders op.

JOHN

Ouders, ik heb ervaren wat het is om een linkervoet te zijn. Een diepe en intense ervaring. Luister.

Stella brengt een emmer aan. Dora zet de emmer onder Bertjes arm, ontsmet met een propje watten de binnenkant van Bertjes elleboog.

JOHN

tegen Bertje Aha. Een aderlating. Ik ben daar heel positief over. Bij mij werkt dat heel goed.

Dora steekt de holle naald in Bertjes slagader. Bertjes bloed begint in de emmer te stromen.

JOHN

Je zal zien hoe opgelucht je je voelt, daarna.

Ze luisteren een tijdje naar het stromen van Bertjes bloed.

JOHN

Er valt je om zo te zeggen een pak van het hart. De druk op de borstkas neemt af. Het geestelijke lijden vermindert. Je kunt weer helderder denken. *denkt even* O god, nee, niets zeggen, ik zie het. De diepere zin wordt duidelijk. Het Lam

Gods! *gaat naast Bertje op een stoel zitten, neemt Bertje zijn hand* Dit is de tweede geweldige spirituele ervaring vandaag. Hoeveel tijd hebben we nog?

DORA

Er gaat nog geen liter per minuut door zo'n holle naald, dus het duurt nog wel even.

JOHN

Bertje. Bertje.

BERTJE

John.

JOHN

Bertje, ik houd je hand vast. Voel je mijn hand? Ik ga me nu in je verplaatsen.

DORA

Eerst voelt hij zich wat moe. Dan wordt het zwart voor zijn ogen. Alles gaat vanzelf. Hij glijdt weg als in een diepe slaap.

MARTIN

Je hebt ons donkere tijden bezorgd, Bertje. Je krijgt nog even de kans om daar sorry voor te zeggen. Dat zal over enkele ogenblikken, wanneer je voor je schepper verschijnt, in je voordeel pleiten. Zeg vergeef me Dora.

BERTJE

Vergeef me Dora.

MARTIN

Vergeef me John.

BERTJE

Vergeef me John.

MARTIN

Vergeef me Lennert.

LENNERT

Voor mij hoeft hij geen sorry te zeggen.

STELLA

Voor mij ook niet.

BERTJE

Vergeef me Lennert.

MARTIN

Vergeef me Stella.

BERTJE

Vergeef me Stella.

Bloed stroomt.

JOHN

Ik ben bij je, Bertje. Ik heb me in je verplaatst. Ik ga met je mee. Samen lossen we de kwestie van het hiernamaals op.

BERTJE

Jezus.

MARTIN

Tarragona.

BERTJE

Jezus!

LENNERT

Mensen, ik wil hier niets mee te maken hebben.

BERTJE

Jezus.

MARTIN

Door een spektakel van zijn eigen dood te maken, tracht hij ons eens te meer een loer te draaien.

DORA

In zijn belevingswereld gaat hij niet eens dood. Hij voegt zich bij zijn Jezus in een paradijs.

BERTJE

Jezus.

LENNERT

Dit gebeurt niet in mijn naam.

DORA

We geven hem het zachtst mogelijke einde. Zachter dan euthanasie. Hij voelt geen centje pijn. We hadden hem misschien nog beter op zijn rug gelegd, op tafel, met zijn arm naar omlaag.

JOHN

Ouders, mijn adem stokt in mijn keel. Ik heb het gevoel dat ik zelf aan het sterven ben.

BERTJE

Jezus.

MARTIN

We wikkelen zijn stoffelijk overschot in een deken en begraven het achter de laurierkers tegen de tuinmuur. Zijn bloed is voor de druivenplant.

BERTJE

zingt Mijn herder zijt Gij, o mijn Heer, aan niets ontbreekt het mij, ik vrees nu geen gevaren meer want Gij staat m'altijd bij...

Een plotselinge ommekeer. Lennert en Stella zingen eerst aarzelend, dan uit volle borst met hem mee. John valt op zijn knieën, drukt Bertjes hand tegen zijn voorhoofd. Martin werpt zich op de grond.

DORA

tegen Bertje Sterf nu eindelijk! Sterf! Ga heen! Ga! *tegen Martin* Hoor mij nu schreeuwen, Martin, ik ben mezelf niet meer, ik heb nog nooit in mijn leven iets geschreeuwd dat zo hartstochtelijk was. *tegen Bertje* Kijk me aan terwijl je verrekt, Jezushond, ik wil je ogen zien breken.

Bertje trekt de naald uit zijn arm.

BERTJE

Basta.

DORA

geeft Bertje een propje watten Druk dit maar op het gaatje, terwijl ik een pleister voor je afknip. *Ze legt een pleister op zijn arm.* Je weet hoe het gaat. Opeens ben je over de top en je weet niet meer waar de remmen zitten. Dat geschreeuw van me. Er was natuurlijk geen woord van gemeend. Op het moment zelf wel, ja, in het vuur van de actie, maar je zegt zoveel in het vuur van de actie, hé. Achteraf, gemeend, geen letter.

MARTIN

Lennert.

LENNERT

Martin.

MARTIN

Er is iets dat me nu door het hoofd spookt. Iets dat Frankie gezegd heeft.

LENNERT

Zeg maar.

MARTIN

Het licht komt van bovenaf en dringt pas langzaam tot de diepere lagen door.

LENNERT

Ja, en?

MARTIN

Het gaat soms ook in een flits, Lennert.

LENNERT

Het werpt je van je paard.

MARTIN

Als het ware.

LENNERT

De schellen vallen je van de ogen.

BERTJE

tegen John Jij hebt Jezus een aap genoemd.

JOHN

Sindsdien heb ik geen oog meer dichtgedaan, ik zweer het, Bertje. Ik lag uit schaamte en uit wroeging maar te woelen in mijn bed. Ik ben ten einde raad mijn linkervoet ingevlucht.

BERTJE

Kom met me mee, vriend. We gaan samen tot Jezus bidden voor je genezing.

JOHN

Het beste is, denk ik, dat ik dan nu een koffer pak.

DORA

Dat is niet nodig, John, een koffer, neen, John komt immers toch meteen na het bidden weer terug? Ga niet, John. We laten je opnemen. Ik bel nu naar dokter Vermeersch. Over een kwartier staat de ambulance hier.

JOHN

Ik ga op reis en ik pak in mijn koffer. Schoon ondergoed. Een pyama. Twee hemden. Een reserve broek. Sportkledij. Een paar goede schoenen. Een warme trui. Een regenjas. Een tandenborstel. Een muts of pet. Lectuur zal niet nodig zijn. Ik wil vooral veel bidden. *John af.*

DORA

Beloof ons dat hij voor het avondeten terug is, Bertje.

STELLA

pakt haar koffer op Mag ik ook met u meegaan, Bertje?

BERTJE

Wees welkom, meisje. Heeft Jezus niet gezegd, laat de kleinen en geringen tot Mij komen?

LENNERT

pakt zijn koffer op. Op mijn beurt neem ik afscheid van jullie, Martin, Dora.

DORA

Ah. De ratten verlaten het schip.

LENNERT

Ik ben een toneelspeler, Dora, mijn bloed kruipt waar het niet gaan kan.

DORA

Je bent een zwakkeling, Lennert.

MARTIN

Mijn liefste Dora, de schellen zijn me van de ogen gevallen. Ik weet nu wat me te doen staat. *pakt zijn koffer op* Het spijt me maar ik voel me niet meer genoeg verbonden met je, Dora. Ik voel me ook niet zo onverbonden dat het me niet spijt.

DORA

Ga dan. Je loopt in je ongeluk, Martin.

John op, koffer in de hand.

JOHN

Klaar.

LENNERT

Naar Moskou.

BERTJE

Naar Moskou?

LENNERT

Ik maakte een grapje. Naar Damascus!

BERTJE

Naar de bushalte. *tegen Stella* Laat mij je koffer dragen, meisje.

STELLA

Het is Stella.

Bertje, John, Stella, Martin en Lennert af. Dora blijft alleen achter.

Bruno Mistiaen (Gent, 1959) vindt het leuk om toneelteksten te schrijven. Hij heeft belangstelling voor de halfslachtige, dubbelhartige, hypocriete en corrupte mens. De Kopergieterij speelde in 2012 *De papa, de mama en de nazi*. *Uw Penis* won de PTa-stimuleringsbeurs tijdens Verse Tekst 2011. *Jezus is een aap!* is geschreven in 2013 met een beurs van het Vlaams Fonds voor de Letteren.

Toneelwerk

Wittaker – 2012

Of Donalda – 2012

Uw Penis – 2011*

De papa, de mama en de nazi – 2003*

Twee van een slag – 2002

Drie Monologen – 2000

De Vereffening – 1998

Ver van Huis – 1996

Vacherie – 1995*

De Vuurvogel – 1994

Onze Lievevrouw van Pijn – 1993

Alfonso – 1992

De Meesterkok – 1991

De Mensenslinger – 1990

*Deze teksten verschenen eerder in de reeks van De Nieuwe Toneelbibliotheek (#74, #118 en #133)

